

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/114/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1219201354
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1219201354.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Ivany Štíftovej a JUDr. Romana Bolebrucha, v spore žalobcu: Generali Česká pojišťovna a.s., Spálená 75/16, Nové Město, Praha 1, Česká republika, IČO: 45 272 956, konajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky Generali Poist'ovňa, pobočka poisťovne z iného členského štátu, Lamačská cesta 3/A, Bratislava, IČO: 54 228 573, zastúpeného AK Balara, s.r.o., Košická 5590/56, Bratislava, IČO: 36 858 528, proti žalovanému: I. V., R.. X.X.XXXX, S.Ó. XX, D., zastúpenému: JAVOR - TOKÁR advokátska kancelária, s.r.o., Stará Vajnorská cesta 37, Bratislava, o zaplatenie 12.362,46 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II č. k. 26C/15/2019-182, zo dňa 11.2.2020, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že žalobcu z a m i e t a.
- II. Žalovanému p r i z n á v a proti žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 12.362,46 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 12.362,46 eura od 11.3.2019 do zaplatenia; žalobcovi priznal právo na náhradu trov konania voči žalovanému v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku. V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou súdu 11.3.2019 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia 12.362,46 eura s príslušenstvom a náhrady trov konania, titulom náhrady škody z povinného zmluvného poistenia motorového vozidla na tom skutkovom základe, že 12.10.2012 uzatvoril ako poisťovateľ so spoločnosťou BOD s. r. o., Majerská 56, Bratislava ako poistníkom, poistnú zmluvu Č.. XXXXXXXXXXXX na povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla značky zn. O. O., E.: D.; žalovaný 17.2.2013 v čase okolo 01:50 hod na diaľnici D1 v smere do Bratislavy spôsobil (správne má byť bol účastníkom dopravnej nehody) dopravnú nehodu, za ktorú bol rozsudkom Okresného súdu Bratislava III, č. k. 1T/137/2013, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 22.10.2014, uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona (správne má byť zo spáchania prečinu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky). Žalobca 3.10.2016 poukázal na adresu poškodeného ČSOB poisťovňa a.s. plnenie z povinného zmluvného poistenia vo výške 12.362,46 eura. Žalobca výzvou zo dňa 8.11.2016 a 8.12.2016 vyzval žalovaného na úhradu regresnej pohľadávky, avšak žalovaný si výzvy neprevzal. Žalovaný do dnešného dňa dlžnú sumu neuhradil.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie na základe vykonaného dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná. Z vykonaného dokazovania mu vyplynulo, že v čase, kedy žalovaný viedol motorové vozidlo E.Č.: D. bol pod vplyvom alkoholu, došlo k

dopravnej nehode motorového vozidla D.. Žalobca poskytol vlastníkovi tohto motorového vozidla poistné plnenie v sume 12.362,46 eura. Tieto skutočnosti neboli medzi žalobcom a žalovaným sporné.

3. Ozrejmil, že predpokladom vzniku nároku poisťovateľa v zmysle § 12 ods. 1 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "zákon č. 381/2001 Z. z.") je, že poisťovateľ vyplatil poškodenému poistné plnenie z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a že v čase, keď nastala poistná udalosť, bolo motorového vozidlo vedené vodičom pod vplyvom návykovej látky. Nie je pritom rozhodujúce, kto svojím zavinením spôsobil škodu. Bol názoru, že je potrebné rozlišovať podmienky občianskoprávnej zodpovednosti za škodu (§ 420 a nasl. Občianskeho zákonníka) a podmienky, za ktorých vzniká poisťovateľovi právo proti poistenému na náhradu súm, ktoré zaplatil poškodenému z titulu povinného zmluvného poistenia. V prípade nároku poisťovateľa proti poistenému nejde o nárok na náhradu škody vzniknutej poškodenému proti tomu, kto škodu spôsobil, ani o zákonnú cesiu tohto nároku poškodeného, ale o osobitný postihový nárok poisťovateľa. Právo poisťovateľa voči poistenému má charakter osobitného, originárneho nároku a na preukázanie jeho vzniku tak nie je možné aplikovať tie isté kritéria aké sa aplikujú na vznik nároku na náhradu škody. Súd prvej inštancie aj z tohto dôvodu vyhodnotil obranu spočívajúcu iba v tvrdení o nepreukázaní príčinnej súvislosti medzi požitím alkoholu žalovaným a vznikom škody za bezpredmetnú.

4. Považoval za podstatné, že žalobca vyplatil poistné plnenie poškodenému, ktorým bola uhradená škoda vzniknutá pri poistnej udalosti, pri ktorej vzniku bol žalovaný pod vplyvom alkoholu. Žalobca teda preukázal naplnenie všetkých podmienok pre vznik jeho nároku na náhradu vyplateného poistného plnenia v zmysle citovaných zákonných ustanovení. Žalobca teda má voči žalovanému regresný nárok na náhradu vyplateného poistného plnenia vo výške 12.362,46 eura, ktorú sumu vyplatil poškodenej osobe. Na uvedenom základe súd prvej inštancie v zmysle § 12 ods. 2 písm. a), § 2 písm. e) zákona č. 381/2001 Z. z., § 2 ods. 1, § 488, § 489, § 420 ods. 1, § 427 ods. 1, ods. 2, § 813 ods. 1, § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. rozhodol tak, že žalovaného zaviazal na zaplatenie 12.362,46 eura žalobcovi.

5. Keďže žalovaný sa so zaplatením dostal do omeškania, zaviazal ho súd prvej inštancie aj na zaplatenie úrokov z omeškania v súlade s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. v znení účinnom po 1.2.2013. Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu žalobcovi prvým dňom po splatnosti dlžného poistného. Žalobca tak má nárok domáhať sa aj zaplatenia úrokov z omeškania vo výške, ktorá je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu, čo je v danom prípade 5 % ročne. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku osobou súdneho úradníka samostatným uznesením.

6. Proti rozsudku podal odvolanie žalovaný z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f), písm. h) C. s. p. a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať žalovanému náhradu trov konania. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že na základe vykonaného dokazovania nemohol mať za preukázané, že žalobca dôvodne prešetril základ nároku na náhradu škody ako aj výšku škody poškodeného, ktorému žalobca vyplatil poistné plnenie z predmetnej dopravnej nehody, nakoľko žalobca do konania nepredložil žiaden dôkaz o tom, že vykonal šetrenie nároku poškodeného, ako ani nepredložil žiaden dôkaz o tom, že prešetroval aj výšku škody, ktorú si poškodený u žalobcu uplatnil. Podľa žalovaného žalobca vôbec nepreukázal dôvodnosť vyplatenia poistného plnenia z PZP vozidla O. O. pre spoločnosť ČSOB Poisťovňa a.s. a pokiaľ žalobca nevedel v konaní preukázať dôvodnosť vyplatenia poistného plnenia poškodenému, nemohol mať súd prvej inštancie túto dôvodnosť poskytnutia poistného plnenia z PZP zmluvy vozidla O. O. za preukázanú. Ak žalobca podľa žalovaného plnil poškodenému náhradu škody bez toho, aby nárok poškodeného prešetroval, plnil bez právneho dôvodu. Následne, ak žalobca plnil poškodenému bez právneho dôvodu a nie v súlade so zákonom č. 381/2001 Z. z., nevznikol žalobcovi nárok na náhradu za takto neoprávnene poskytnuté plnenie poškodenému voči žalovanému. Z tohto dôvodu trpí napadnuté rozhodnutie súdu aj neprávny právny posúdením nároku žalobcu súdom prvej inštancie.

7. Vytykal súdu prvej inštancie, že poukázal na skutočnosť, že nárok žalobcu voči žalovanému je osobitným postihovým nárokom poisťovateľa, ktorý sa neposudzuje ako nárok na náhradu škody, a preto obranu žalovaného o nepreukázaní príčinnej súvislosti medzi požitím alkoholu a vznikom škody považoval za bezpredmetnú. Túto obranu žalovaného prvej inštancie posúdil nesprávne. Súd prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí uviedol, že pre tento spor nebolo rozhodujúce, kto zavinil dopravnú nehodu, nárok žalobcu na náhradu vyplateného poistného plnenia podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. považoval za dôvodný len na základe toho, že žalobca predložil do konania doklad o vykonaní úhrady „poškodenému“ v žalovanej sume z PZP poisteného vozidla u žalobcu, ktoré vozidlo v čase nehody šoféroval žalovaný pod vplyvom alkoholu. Takéto posúdenie súdu prvej inštancie nie je správne, a podľa žalovaného dôkazy, o ktoré súd prvej inštancie opiera svoje rozhodnutie, žiadnym spôsobom nepreukazujú, že žalobca ako povinne zmluvný poisťovateľ vozidla O. O., bol vôbec oprávnený z PZP tohto vozidla vyplatiť údajnému poškodenému - spoločnosti ČSOB Poisťovňa, a.s. škodu na ich vozidle, nakoľko žalobca nepredložil do konania ani jeden dôkaz o tom, že poistné plnenie údajnému poškodenému vyplatil dôvodne, nárok poškodeného prešetroval a mal ho za preukázaný a pri vyplácaní poistného plnenia poškodeného postupoval podľa zákona č. 381/2001 Z. z.

8. Namietal, že súdu prvej inštancie na posúdenie nároku poisťovateľa podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. stačilo, že poisťovateľ vyplatí poškodenému poistné plnenie z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla a za podmienky, že motorové vozidlo bolo vedené vodičom pod vplyvom návykovej látky. Súd prvej inštancie však pri posudzovaní nároku žalobcu vychádzal len z tvrdenia žalobcu, že nárok poškodeného mal žalobca za dôvodný a preukázaný. Žalovaný však počas konania namietal, že žalobca nepreukázal, že bol vôbec oprávnený vyplatiť poistné plnenie z PZP vozidla O. O., ktoré viedol žalovaný, vlastníkovi druhého vozidla zúčastnenom na tejto dopravnej nehode, a to práve s poukazom na skutočnosť, že žalobca žiadnym spôsobom neskúmal oprávnenosť tohto nároku údajného poškodeného na náhradu škody z PZP vozidla O. O. a do konania nepredložil ani jeden dôkaz preukazujúci túto skutočnosť. Podľa žalovaného žalobca v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadne preukázania posúdenia nároku poškodeného na náhradu škody, žalobca tiež nepreukázal, že poškodenú spoločnosť ČSOB Poisťovňa, a.s. je možné považovať za poškodeného v zmysle ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z.

9. Poukázal na § 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. a bol názoru, že žalobca pri vyplácaní poistného plnenia údajnému poškodenému nepostupoval v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý jednoznačne a presne určuje, kedy je žalobca ako PZP poisťovateľ povinný a oprávnený z povinného zmluvného poistenia poisteného vozidla nahradiť poškodenému vzniknutú škodu. Upriamil pozornosť odvolacieho súdu na tú skutočnosť, že počas konania poukazoval na § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého je poisťovateľ oprávnený nahradiť poškodenému len uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody a tiež § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z., podľa ktorého poisťovateľ poskytne poškodenému poistné plnenie podľa § 4 ods. 2 tohto zákona len vtedy, ak ku škodovej udalosti, za ktorú zodpovedá poistený, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti. Žalobca síce do konania predložil uplatnenie nároku ČSOB poisťovňa, a.s. na náhradu škody z PZP vozidla žalovaného, avšak nepredložil ani jeden dôkaz o tom, že skutočne oprávnené vyplatil tomuto poškodenému náhradu vzniknutej škody, a že spoločnosť ČSOB Poisťovňa, a.s. mala skutočne postavenie poškodeného v zmysle § 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z.

10. Ak poisťovateľ podľa zákona č. 381/2001 Z. z. bez skúmania nároku údajného poškodeného vyplatí takémuto subjektu náhradu škody z PZP vozidla zúčastneného na dopravnej nehode, je povinnosťou poisťovateľa, a teda žalobcu viesť preukázať, že žalobca poskytol poškodenému náhradu škody dôvodne, a že postupoval pri posudzovaní nároku poškodeného podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Až následne po preukázaní dôvodnosti vyplatenia tohto plnenia poškodenému, je poisťovateľ oprávnený od vodiča, ktorý riadil vozidlo pod vplyvom návykových látok, žiadať náhradu za takto vyplatené poistné plnenie podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Ak však žalobca ako poisťovateľ nevedel žiadnym spôsobom preukázať, podľa čoho vychádzal pri posudzovaní dôvodnosti nároku poškodeného na náhradu škody, a teda nevedel zdôvodniť, či žalobca mohol a bol oprávnený z uzatvorenej poistnej zmluvy o PZP vyplatiť takémuto poškodenému náhradu škody, postupoval v rozpore so zákonom č. 381/2001 Z. z. a následne si nemôže nárokovať náhradu za takto neoprávnené vyplatené poistné plnenie podľa zákona č. 381/2001 Z. z. a to aj napriek skutočnosti, že v čase nehody bol vodič poisteného vozidla pod vplyvom návykovej látky. Zákon č. 381/2001 Z. z. dovoľuje poisťovateľovi postupovať podľa § 12 ods. 2 písm. a) len vtedy, ak poisťovateľ vyplatí poškodenému poistné plnenie z poistnej zmluvy oprávnené,

lebo škoda, ktorá poškodenému vznikla, mu vznikla v príčinnej súvislosti s tým, že vodič poisteného vozidla bol pod vplyvom návykovej látky. Zákon nedovoľuje poisťovateľovi za každých okolností si žiadať náhradu za vyplatené plnenie, ktoré poisťovateľ poskytne subjektom, ktoré si u neho uplatnia náhradu škody, ale náhradu za vyplatené plnenie si podľa § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. môže poisťovateľ žiadať len vtedy, ak poisťovateľ vyplatil poistné plnenie poškodenému podľa § 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. a toto poistné plnenie vyplatil len za preukázané nároky poškodeného.

11. Súd prvej inštancie sa odmietol zaoberať dôvodnosťou vyplateného poistného plnenia žalobcom pre spoločnosť ČSOB Poisťovňa, a.s. a pre priznanie žalovaného nároku žalobcovi súdu prvej inštancie postačovalo len to, že žalobca vyplatil poistné plnenie tejto spoločnosti a skutočnosť, že žalovaný bol v čase nehody pod vplyvom alkoholu. Z tohto dôvodu súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil nárok žalobcu, lebo súd prvej inštancie vôbec nezohľadnil skutočnosť, či vyplatené poistné plnenie bolo zo strany žalovaného poskytnuté dôvodne a oprávnené a podľa ustanovení zákona č. 381/2001 Z. z. Z tohto dôvodu považoval za dôležité, aby sa súd prvej inštancie oboznámil s výsledkami znaleckého dokazovania znalca z odboru dopravy, ktorý ani nepotvrdil ale ani nevyvrátil, že by dopravnú nehodu zaviniť žalovaný, čím chcel ozrejmiť, že žalobca nemohol mať nárok poškodeného na náhradu škody z PZP vozidla, ktoré šoféroval žalovaný, za preukázaný, a ani ho žalobca za preukázaný nemal.

12. Zdôraznil, že síce bol za vedenie vozidla pod vplyvom návykovej látky právoplatne odsúdený, za čo aj dostal trest, avšak odsúdenie žalovaného v trestnom konaní nie je možné považovať za dôvod, ktorý by oprávňoval žalobcu postupovať podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Na uplatnenie postihového práva žalobca musí žalobca okrem vyššie uvedeného vedenia vozidla pod vplyvom návykovej látky vedieť preukázať aj to, že žalobca mohol vyplatiť z PZP poisteného vozidla poškodenému poistné plnenie, a že škoda, ktorú vyplatil poškodenému, vznikla v príčinnej súvislosti s tým, že vodič poisteného vozidla viedol vozidlo pod vplyvom alkoholu. Žalobca však tieto skutočnosti žiadnym spôsobom nepreukázal, a napriek tomu súd priznal žalobcovi celý žalovaný nárok.

13. Počas celého konania poukazoval na okolnosti, za ktorých došlo ku vzniku tejto dopravnej nehody, a to práve z dôvodu posúdenia, či bol žalobca oprávnený vyplatiť spoločnosti ČSOB Poisťovňa, a.s. poistné plnenie z PZP vozidla O. O., a to práve s poukazom na skutočnosť, že žalobca nemohol mať nárok spoločnosti ČSOB Poisťovňa, a.s. na náhradu škody jednoznačne a bez pochyb preukázaný. Ak v konaní uvádzal, že nebolo preukázané jeho zavinenie za vznik predmetnej dopravnej nehody, bolo to práve z dôvodu, aby poukazoval na skutočnosť, že dopravná nehoda vznikla stretom dvoch prevádzok, pričom nebolo preukázané, kto spôsobil túto nehodu a následne ani, kto je v pozícii poškodeného a kto v pozícii vinníka tejto nehody. Tieto skutočnosti mal v konaní preukazovať žalobca, čo sa nestalo.

14. Na preukázanie svojich tvrdení o tom, že pri dopravnej nehode zo dňa 17.2.2013 nebolo možné jednoznačne a bez pochyb považovať spoločnosť ČSOB poisťovňa, a.s. ako vlastníka vozidla taktiež zúčastneného na tejto nehode, ako poškodeného podľa zákona o PZP, navrhol pripojiť trestný spis OS BA III pod sp. zn. 1T/137/2013 a oboznámiť sa s vypracovaným znaleckým posudkom od X. O., ktorý spracoval technickú analýzu tejto dopravnej nehody. Na pojednávaní dňa 11.2.2020 sám žalobca uviedol, že „je sporné, ktorý z účastníkov dopravnej nehody prevádzkou motorového vozidla škodu spôsobil. Výpovede účastníkov tejto nehody sú protichodné a žalobca tvrdenie o spôsobení dopravnej nehody preukázal listinnými dôkazmi ako výpis z knihy dopravných nehôd a reláciou dopravnej nehody polície.“ Sám žalobca ďalej uviedol, že „znalec v trestnom konaní vyslovil, že dopravná nehoda sa mohla stať podľa oboch verzí jej účastníkov, vyslovil možnosť, že vznik dopravnej nehody nemusel zaviniť žalovaný, avšak vyslovil možnosť, že vznik dopravnej nehody mohol zaviniť žalovaný.“ Bol názoru, že aj toto vyjadrenie svedčí o tom, že žalobca nemal za preukázaný nárok spoločnosti ČSOB Poisťovňa, a.s. na náhradu škody, a napriek tomu, žalobca dobrovoľne a bez skúmania tohto nároku vyplatil spoločnosti ČSOB Poisťovňa a.s. náhradu škody. Žalobca týmto svojím konaním podľa žalovaného postupoval v priamom rozpore s ustanoveniami zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý poisťovateľovi dovoľuje vyplatiť z uzatvorenej poistnej zmluvy o PZP len taký nárok, ktorý bude mať za preukázaný.

15. Žalobca ako PZP poisťovateľ je preto podľa zákona o č. 381/2001 Z. z. povinný poskytnúť poistné plnenie poškodenému len v presne stanovených prípadoch, a to len vtedy, ak poistený zodpovedá za vznik škody a poškodený svoj nárok preukáže. V prípade, ak poisťovateľ nepostupuje pri posudzovaní nároku poškodeného podľa predpisov zákona o PZP, následne sa tento poisťovateľ ani nemôže domáhať preplatenia neoprávnené poskytnutého poistného plnenia od svojho poisteného alebo od

vodiča poisteného vozidla podľa ustanovení § 12 č. 381/2001 Z. z. Na túto skutočnosť súd prvej inštancie vôbec nebral zreteľ, a to aj napriek tomu, že žalovaný je v pozícii spotrebiteľa, a žalobca veľkou poistnou spoločnosťou, a práve tu je priestor pre súd, aby dôsledne skúmal, či žalobou uplatnený nárok žalobca v konaní preukázal, alebo nie. Poukázal aj na to, že žalobca neskúmal, či spoločnosti ČSOB Poist'ovňa, a.s. vznikol nárok na náhradu škody z tejto dopravnej nehody z PZP vozidla O. O., a napriek tomu so spoločnosťou ČSOB Poist'ovňa, a.s. uzatvoril Dohodu o urovaní zo dňa 3.10.2016, na základe ktorej vyplatil tejto spoločnosti 12.362,46 eura. Dohoda je súčasťou tohto súdneho spisu. Z tejto Dohody o urovaní vyplýva, že žalobca pristúpil k vyplateniu dohodnutej sumy len na základe toho, že vozidlo PZP poistené u žalobcu bolo účastné na dopravnej nehode dňa 17.2.2013 a žalovaný šoféroval poistené vozidlo pod vplyvom alkoholu. Z obsahu článku I. bod 7 tejto Dohody o urovaní výslovne vyplýva, že žalobca (pozn. žalovaného - v Dohode o urovaní v pozícii žalovaného v 3. rade) spochybňoval pohľadávku spoločnosti ČSOB Poist'ovňa, a.s. a napriek tomu sa rozhodol s touto spoločnosťou uzatvoriť Dohodu o vysporiadaní, a vyplatil spoločnosti ČSOB Poist'ovňa, a.s. sumu 12.362,46 eura a to bez úplného prešetrenia, či nárok tohto poškodeného je oprávnený alebo nie.

16. Zastával názor, že žalobcom predložená Dohoda o urovaní jednoznačne preukazuje, že žalobca vôbec nemal nárok spoločnosti ČSOB Poist'ovňa, a.s. na náhradu škody za preukázaný, a napriek tomu sa rozhodol poskytnúť tejto spoločnosti poistné plnenie z PZP vozidla AUDI A6, ktoré šoféroval v čase nehody žalovaný. Ak sa žalobca bez skúmania nároku spoločnosti ČSOB Poist'ovňa a. s. rozhodol vyplatiť poistné plnenie poškodenému, urobil tak len na základe svojho vlastného rozhodnutia, bez preukázania dôvodnosti a oprávnenosti tohto nároku spoločnosti ČSOB Poist'ovňa, a.s., a podľa žalovaného žalobcovi nevzniklo právo domáhať sa náhrady za takto vyplatené poistné plnenie voči žalovanému. Žalobca nepreukázal, že pri vyplácaní poistného plnenia pre spoločnosť ČSOB Poist'ovňa, a.s. postupoval podľa zákona o PZP, a teda že za škodu, ktorá vznikla tejto spoločnosti, zodpovedal výlučne len žalovaný ako vodič poisteného vozidla u žalobcu, a poškodená spoločnosť jednoznačne a bez pochyb preukázala dôvodnosť svojho nároku na náhradu škody. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania nemohol mať dôvodnosť a oprávnenosť vyplatenia náhrady škody spoločnosti ČSOB Poist'ovňa, a.s. žalobcom z PZP vozidla O. O. za preukázaný.

17. Následne, ak súd prvej inštancie nemal za preukázané, že žalobca bol oprávnený spoločnosti ČSOB Poist'ovňa a.s. vyplatiť poistné plnenie za vzniknutú škodu, nemohol mať taktiež za preukázané, že žalobcovi vznikol nárok na náhradu za toto vyplatené poistné plnenie voči žalovanému podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., pretože samotná skutočnosť, že žalovaný bol pod vplyvom alkoholu v čase nehody nie je jedinou podmienkou na priznanie tohto nároku žalobcovi. Nevyhnutnou podmienkou možnosti žalobcu ako poisťovateľa postupovať podľa § 12 zákona č. 381/2001 Z. z., a teda domáhať sa od poisteného alebo od vodiča náhrady za vyplatené poistné plnenie, je aj samotné poistné plnenie, ktoré podľa tohto zákona je možné vyplatiť len vtedy, ak má PZP poisťovateľ nárok poškodeného jednoznačne a bez pochyb preukázaný. Zdôraznil, že žalobca ako poisťovateľ nie je oprávnený poskytnúť každému subjektu, ktorý si u neho uplatní z uzatvorenej poistnej zmluvy o PZP náhradu škodu, ale musí tak urobiť len vtedy, ak poškodený svoj nárok preukáže, a len vtedy, ak za škodu zodpovedá výlučne poistený. Ak však žalobca tieto skutočnosti pri posudzovaní nároku poškodeného nemal za preukázané, potom žalobca nebol oprávnený poskytnúť zo zmluvy o PZP k vozidlu O. O. poistné plnenie takémuto poškodenému.

18. Ak by zákonodarca zákonom neupravil podmienky, za akých je možné poskytnúť poistné plnenie poškodeným zo zmluvy o PZP, bolo by len na poisťovateľovi, kedy by sám uznal za vhodné a poistné plnenie by poškodenému poskytol, a kedy by poistné plnenie poškodenému neposkytol. Preto žalovaný v celom súdnom konaní poukazoval na skutočnosť, že žalobca na to, aby mohol vyplatiť poistné plnenie z PZP vozidla O. O., ktoré viedol žalovaný, musel mať preukázaný nárok poškodeného, spoločnosti ČSOB Poist'ovňa, a.s., avšak žalobca do konania nepredložil ani jeden dôkaz o tom, že vyplatil poistné plnenie tomuto poškodenému dôvodne. Ak žalobca sám uvádzal, že dopravnú nehodu mohol zaviniť tak žalovaný, ako aj druhý účastník tejto dopravnej nehody, mal do konania predložiť taký dôkaz, z ktorého by vyplývalo, že žalobca konal úplne v súlade so zákonom o PZP, podľa ktorého by na poskytnutie poistného plnenia musel mať žalobca nárok poškodeného za preukázaný. Predloženie dokladu o úhrade žalovanej sumy pre spoločnosť ČSOB Poist'ovňa, a.s. ako aj predloženie dôkazu o tom, že žalovaný viedol vozidlo pod vplyvom návykovej látky ešte neopravňuje žalobcu na to, aby mohol postupovať podľa § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. a žiadať si od žalovaného náhradu za vyplatené poistné plnenie. Ak by žalobca ako poisťovateľ mohol poskytnúť komukoľvek náhradu škody z PZP poisteného vozidla bez

toho, aby tento nárok poškodeného preskúmaval s tým, že však si môže uplatňovať postihové právo voči svojmu poistenému alebo vodičovi poisteného podľa § 12 zákona č. 381/2001 Z. z., dochádzalo by podľa k zneužívaniu práva poisťovateľmi voči svojim poisteným alebo vodičom poistených vozidiel. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené skutočnosti považuje napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za nesprávne, a následne za nesprávny považuje aj výrok súdu o nároku na náhradu trov konania, ktorý vychádza z pomeru úspechu strany sporu v konaní.

19. Záverom uviedol, že súd prvej inštancie sa vôbec nevysporiadal s jeho námietkou, že účelom postihového práva poisťovateľa nemá byť likvidačný účinok na subjekt, ktorý je povinný poskytnúť poisťovateľovi náhradu za vyplatené poistné plnenie, ale táto náhrada by mala mať len výchovný účinok, pričom je nevyhnutné zohľadniť skutočnosti, za ktorých došlo k vzniku škody, aká je výška tejto škody a aké sú majetkové pomery žalovaného. Zaviazat' ho na zaplatenie 12.362,46 eura je pre neho úplne likvidačné, a v prípade, ak by túto sumu aj musel zaplatiť, mal sa súd prvej inštancie zaoberať primeranosťou žiadanej náhrady a to najmä z dôvodu, že v tomto konaní sa jedná o spotrebiteľský spor.

20. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako správny potvrdiť pričom uviedol, že na základe zmluvy o povinnom zmluvnom poistení poskytol tretej osobe ako poškodenému poistné plnenie vo výške škody, ktorá jej vznikla pri dopravnej nehode za účasti žalovaného ako poisteného vedúceho motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu. Žalobou si uplatnil voči žalovanému ako poistenému právo na náhradu poistného plnenia s príslušenstvom. Ozrejmil, že v spore nebolo sporné, že dňa 17.2.2013 o 01:50 hod. bol žalovaný účastníkom dopravnej nehody, v čase vzniku dopravnej nehody šoféroval žalovaný motorové vozidlo O. O., E. D., ktoré bolo povinne zmluvne poistené žalobcom, žalovaný viedol pri dopravnej nehode vozidlo O. O. pod vplyvom alkoholu, druhým účastníkom danej dopravnej nehody bol vodič P. P., ktorý šoféroval vozidlo P. P. I. E.. Č.. D., a ktoré bolo havarijne poistené v ČSOB Poisťovni, a. s. (ďalej len „vozidlo CHEVROLET Captiva“), pri dopravnej nehode došlo k poškodeniu oboch motorových vozidiel, teda tak vozidla P. P., ako aj vozidla O. O. šoférovanej žalovaným, žalovaný bol za vedenie motorového vozidla pod vplyvom alkoholu následne v trestnom konaní právoplatne uznaný vinným zo spáchania prečinu Ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona.

21. ČSOB Poisťovňa, a. s., ktorá plnila poškodenému na základe zmluvy o havarijnom poistení vozidla P. P., vyzvala žalobcu na náhradu škody, následne právo na náhradu škody uplatnila žalobou voči žalobcovi podľa § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka a zároveň voči žalovanému a voči spoločnosti BOD, s. r. o. (držiteľovi vozidla O. O. vedeného pri dopravnej nehode žalovaným) podľa § 427 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Dňa 3.10.2016 došlo k uzatvoreniu Dohody o urovnaní medzi ČSOB Poisťovňa, a. s. a žalobcom o mimosúdnom urovnaní súdneho sporu (vedeného na OS Bratislava II č. 21C/241/2015) a k plneniu zo strany žalobcu v prospech ČSOB Poisťovne, a. s. vo výške 12.362,46 eura. Na základe dohody o urovnaní došlo k späťvzatiu žaloby zo strany ČSOB Poisťovne, a. s. v danom spore voči všetkým žalovaným a k právoplatnému zastaveniu konania uznesením Okresného súdu Bratislava II o zastavení konania. Následne vyzval žalovaného výzvou zo dňa 8.11.2016 na náhradu poistného plnenia podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. a stanovil mu splatnosť náhrady poistného plnenia do 8.12.2016. Žalovaný výzvu prevzal, avšak nereagoval na ňu. Tieto skutočnosti neboli rozporované stranami sporu a nie sú rozporované žalovaným ani v ním podanom odvolaní.

22. Procesná obrana žalovaného spočíva v tvrdení, že „v trestnom konaní bolo preukázané, že žalovaný nemôže byť postihovaný za zapríčinenie vzniku dopravnej nehody, čo i len z nedbanlivosti“. Je presvedčený, že ak sa v trestnom konaní nepodarilo preukázať jeho zavinenie vzniku dopravnej nehody, ktorej sa zúčastnil ako šofér vozidla O. O. pod vplyvom alkoholu, je táto skutočnosť dôvodom, pre ktorý nemôže byť zaviazaný na náhradu poistného plnenia, ktorej sa domáhame žalobou. Bol názoru, že v hypotéza právnej normy vyplývajúca z § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. je naplnená v prípade, ak došlo k vyplateniu poistného plnenia z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, a zároveň ak poistený spôsobil škodu úmyselne, alebo ak poistený viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky. Hypotéza tejto právnej normy predpokladá spôsobenie škody poisteným v prípade, ak poistený spôsobil škodu úmyselne. Nepredpokladá spôsobenie škody poisteným v prípade, ak poistený viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky. Ak by na naplnenie hypotézy tejto právnej normy bolo potrebné preukázanie zavinenia vzniku škody žalovaným, ako sa snaží tvrdiť žalovaný, znela by hypotéza danej právnej normy nasledovne: „ak spôsobil škodu úmyselne alebo ak spôsobil škodu pri vedení motorového vozidla pod vplyvom návykovej látky“. V prípade vedenia

vozidla žalovaným pod vplyvom návykovej látky nie je podmienkou naplnenia hypotézy tejto právnej normy to, aby žalovaný spôsobil škodu vedením vozidla pod vplyvom návykovej látky. Na naplnenie danej hypotézy, a teda na vznik povinnosti poisteného nahradiť poisťiteľovi poistné plnenie, postačuje skutočnosť, že došlo k vedeniu motorového vozidla žalovaným pod vplyvom návykovej látky. Cieľom zákonodarcu pri zakotvení nároku na náhradu poistného plnenia z dôvodu vedenia vozidla pod vplyvom návykovej látky je viesť vodičov k disciplíne pod hrozbou finančných následkov škôd, ktoré vzniknú pri jazde pod vplyvom (zakázanou v § 4 ods. 2 písm. b/, c/, zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke). Príčinná súvislosť medzi vedením vozidla pod vplyvom návykovej látky a spôsobením škody sa nevyžaduje, keďže sa vychádza zo všeobecne akceptovaného záveru o zníženej vôľovej a reakčnej schopnosti osoby pod vplyvom návykovej látky. Nie je sporné, že pri prevádzke motorového vozidla O. O. došlo ku vzniku dopravnej nehody, došlo ku vzniku škody, škoda vznikla v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou, a žalovaný pri vzniku dopravnej nehody viedol motorové vozidlo O. O. pod vplyvom návykovej látky (čo bolo konštatované právoplatným rozsudkom v trestnom konaní).

23. Pokiaľ žalovaný spochybňuje, či riadne prešetril zodpovednosť za škodu vzniknutú pri dopravnej nehode poukázal na prílohu žaloby, ktorými boli listiny z poistného spisu, ktoré boli obstarané pri prešetrovaní danej poistnej udalosti, a to konkrétne výpis z knihy dopravných nehôd a relácia dopravnej polície. Relácia dopravnej polície bola aj prílohou žaloby, ktorá bola voči žalobcovi podaná zo strany poškodeného ČSOB Poisťovňa, a. s. (po právoplatnom skončení trestného konania voči žalovanému). Z týchto listinných dôkazov vyplýva konštatovanie, že žalovaný porušil § 16 ods. 1 (Vodič je povinný rýchlosť jazdy prispôbiť najmä svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať. Vodič smie jazdiť len primeranou rýchlosťou, aby bol schopný zastaviť vozidlo na vzdialenosť, na ktorú má rozhľad) a § 4 ods. 2 písm. c) (Vodič nesmie viesť vozidlo v takom čase po požití alkoholu alebo inej návykovej látky, keď sa alkohol alebo iná návyková látka ešte môžu nachádzať v jeho organizme) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a § 22 ods. 1 písm. f) (Priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky sa dopustí ten, kto ako vodič počas vedenia vozidla požije inú návykovú látku alebo vedie vozidlo v takom čase po jej požití, keď sa na základe vykonaného vyšetrenia podľa osobitného predpisu návyková látka ešte nachádza v jeho organizme) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch.

24. Uvedenými listinnými dôkazmi nad rámec svojho dôkazného bremena preukázal aj zodpovednosť žalovaného za vznik dopravnej nehody. Žalovaný svoju zodpovednosť rozporoval, avšak svoje tvrdenie nepodložil žiadnym relevantným dôkazom. Znalecký posudok v trestnom konaní neobsahuje žiadny záver, ktorý by bol v rozpore s týmito nimi predloženými dôkazmi. Stotožnil sa so záverom súdu prvej inštancie, že na preukázanie dôvodnosti uplatneného nároku je postačujúce preukázať vyplatenie poistného plnenia a skutočnosť, že v čase, keď nastala poistná udalosť, bolo motorové vozidlo vedené žalovaným ako vodičom pod vplyvom návykovej látky. Nie je rozhodujúce, kto svojím zavinením spôsobil škodu, keďže uplatnené právo voči žalovanému ako poistenému nie je možné aplikovať tie isté kritéria, aké sa aplikujú na vznik nároku na náhradu škody. V súvislosti s námietkou žalovaného ohľadom toho, že súd prvej inštancie sa nezaoberal primeranosťou uplatnenej výšky náhrady poistného plnenia, ktorú žalovaný považuje za likvidačnú, poukázal na skutočnosť, že túto námietku nevzniesol počas priebehu sporu pred súdom prvej inštancie a na pojednávaní konanom dňa 11.02.2020, na ktorom došlo k vyhláseniu napadnutého rozsudku výslovne uviedol, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Túto procesnú obranu nie je z týchto dôvodov možné v zmysle § 366 C. s. p. použiť v odvolacom konaní.

25. Žalovaný v odvolacej replike zotrval na podanom odvolaní. Považoval za zavádzajúce vyjadrenie žalobca, že podľa § 813 ods. 1 Občianskeho zákonníka vstúpila do práv poškodeného, pretože ČSOB poisťovňa a. s. uhradila svojmu poistenému z havarijného poistenia KASKO k vozidlu P. P. poistné plnenie a nie náhradu škody, pričom ak ČSOB Poisťovňa, a.s. vznikla povinnosť poskytnúť svojmu poistenému poistné plnenie, musela ČSOB Poisťovňa a.s., poistné plnenie svojmu poistenému poskytnúť, ak jej tak určovali poistné podmienky. ČSOB Poisťovňa, a.s. preto musela uhradiť svojmu poistenému poistné plnenie za poškodené poistené vozidlo P. P., čo ale neznamená, že poskytnutím poistného plnenia sa ČSOB Poisťovňa a.s., automaticky dostala do pozície poškodeného v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. Ak sa ČSOB Poisťovňa, a.s. považovala za poškodeného v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., mala svoj nárok riadne preukázať, čo sa však nestalo. Žalobca napriek tomu, že výsledky znaleckého dokazovania X. O. (s ktorým sa súd prvej inštancie oboznámil v pripojenom trestnom spise OS BA III k sp. zn. 1T/137/2013) ohľadne vzniku a priebehu predmetnej dopravnej nehody neuviedli, kto zapríčinil vznik predmetnej dopravnej nehody, na ktorej mal účasť aj žalovaný, dobrovoľne a bez potreby

mať nárok poškodeného za preukázaný, poskytol z povinného zmluvného poistenia vozidla O. O. ČSOB Poistovní a. s. náhradu škody. Žalobca v tomto prípade postupoval priamo v rozpore so zákonom č. 381/2001 Z. z., kedy s ČSOB Poistovňou, a. s. napriek tomu, že si nebol vedomý, že by žalovaný ako vodič poisteného vozidla zodpovedal za škodu vzniknutú ČSOB poistovní a. s., uzatvoril s ňou Dohodu o urovaní a vyplatil jej sumu 12.362,46 eura. Na tieto skutočnosti poukazoval počas celého konania, a sám žalobca na pojednávaní konanom dňa 11.2.2020 uviedol, že vznik dopravnej nehody nemusel zaviniť žalovaný. Je preto nepochopiteľné, že súdu prvej inštancie stačilo, že žalobca vyplatil z povinného zmluvného poistenia, vozidla O. O. náhradu škody ČSOB Poistovní a. s., a skutočnosť, že žalovaný bol v čase nehody pod vplyvom návykových látok.

26. Žalobca sa zavádzajúco snaží vo svojom vyjadrení uviesť, že podmienkou hypotézy § 12 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. nie je spôsobenie škody poisteným, resp. vodičom. Nesúhlasil s tvrdením žalobcu, že na regresný nárok žalobcu podľa § 12 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. postačuje, že vodič viedol vozidlo pod vplyvom návykovej látky. Na to, aby mohlo dôjsť k naplneniu hypotézy podľa § 12 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., čiže aby mohlo dôjsť k regresu voči vodičovi poisteného vozidla, je v prvom rade potrebné, aby došlo oprávnené k vyplateniu poistného plnenia podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Až následne, ak je preukázané dôvodné vyplatenie poistného plnenia z povinného zmluvného poistenia sa môže povinne zmluvný poisťovateľ podľa zákona č. 381/2001 Z. z. domáhať regresného nároku na náhradu toho, čo plnil za vodiča, ak sú splnené ďalšie podmienky uvedené v tejto hypotéze, a to buď úmyselné spôsobenie škody alebo vedenie vozidla pod vplyvom návykovej látky. Vyjadrenie žalobcu, že príčinná súvislosť medzi spôsobením škody a vedením vozidla pod vplyvom návykovej látky považuje za v priamom rozpore so zmyslom a účelom právnej úpravy povinného zmluvného poistenia.

27. Žalobca si v tomto konaní uplatnil regresný nárok voči vodičovi poisteného vozidla podľa zákona č. 381/2001 Z. z. Účelom regresnej náhrady poisťovateľa podľa zákona o č. 381/2001 Z. z. je nahradenie vyplatenej náhrady škody za splnenia ďalších zákonných podmienok. V prípade dopravnej nehody žalovaného zo dňa 17.2.2013 došlo k stretu dvoch prevádzok, a to vozidla O. O. a vozidla P. P., a preto je potrebné ich vzťah vysporiadať podľa § 431 Občianskeho zákonníka, čo mal žalobca zohľadniť pri likvidácii škody z tejto dopravnej nehody. Vyporiadanie škody podľa § 431 Občianskeho zákonníka je závislé od účasti prevádzok na strete a predpokladá zhodnotenie všetkých skutkových okolností, za ktorých došlo k stretu vozidiel. V zmysle ustálenej judikatúry súdov objektívnu mieru účasti na vzniknutej škode vyjadruje i prípadné zavinené konanie alebo opomenutie niektorého prevádzateľa, ak ním bola založená príčinná súvislosť vedúca ku vzniku škody. Žalobca počas celého konania nepredložil žiadne dôkazy, na základe ktorých by bolo možné považovať žalovaného za výlučne zodpovedného za vznik škody na vozidle údajného poškodeného ČSOB Poistovní a. s.

28. Záverom uviedol, že nie je pravdou, že nevzniesol námietku primeranosti uplatnenej výšky náhrady poistného plnenia a jej likvidačného vplyvu na žalovaného, nakoľko túto námietku vyslovil na pojednávaní 12.11.2019, čo je zachytené aj v zápisnici z pojednávania. Naďalej zastáva názor, že ak má byť poisťovateľovi nahradená vyplatená škoda podľa zákona č. 381/2001 Z. z. je nevyhnutné, aby sa posudzovala výška uplatneného nároku, nakoľko neprimerane vysoká náhrada môže byť pre neho likvidačná do budúcnosti a môže výrazným spôsobom zasiahnuť do jeho života.

29. Žalobca v odvolacej duplike uviedol, že žalovaný vo svojom vyjadrení iba opakuje svoju argumentáciu z odvolania. Zdôraznil, že niet pochýb o tom, že ku vzniku škody došlo v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla vedeného žalovaným pod vplyvom návykovej látky. Poistným plnením danú škodu nahradil. Tým boli naplnené všetky predpoklady na to, aby mu bolo priznané právo na náhradu poistného plnenia voči žalovanému. V spore bol pripojený spis Okresného súdu Bratislava II č. k. 21C/241/2015 týkajúci sa sporu, v ktorom sa ČSOB Poistovní a. s. domáhala práva na náhradu škody voči poisťovni, ale aj voči žalovanému. V priebehu tohto sporu uzatvoril s ČSOB Poistovňou, a. s. Dohodu o urovaní. Konanie bolo následne právoplatne zastavené, pretože ČSOB Poistovní a. s. ako žalobca vzala žalobu po splnení Dohody o urovaní v celom rozsahu späť voči všetkým žalovaným, teda nielen voči poisťovni, ale aj voči žalovanému. Žalovaný nepodal proti uzneseniu o zastavení konania odvolanie. Nenamietal, že považuje plnenie žalobcu voči ČSOB Poistovní, a. s. za plnenie bez právneho dôvodu. Netrval na tom, aby zákonný sudca v danom spore rozhodol o tom, či má ČSOB Poistovní, a. s. právo na náhradu škody, ktorá vznikla pri dopravnej nehode, na ktorej bol účastný pod vplyvom návykových látok. Jedine súd v danom spore by mohol posúdiť, či je daná zodpovednosť za škodu a u koho. Argumentácia žalovaného, či je právo na náhradu škody preukázané, je preto v tomto spore

irelevantná. Preukázal, že plnili poistné plnenie na základe poistenia zodpovednosti žalovaného za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, preto sú bez právneho významu úvahy žalovaného, či také plnenie mohol poskytnúť.

30. Bol názoru, že žalovaný sa mylí, ak si myslí, že právo na náhradu poistného plnenia je možné priznať len pri poistnom plnení poskytnutom na základe právoplatného meritórneho rozsudku o povinnosti nahradiť škodu. Uzatvorenie dohody o urovaní v spore o náhradu škody bol hospodárny a racionálny postup žalobcu. Žiadny iný výsledok, ako povinnosť nahradiť škodu, by sa v danom spore nedal očakávať, keď na jednej strane hovorili v prospech ČSOB poisťovne, a. s. ako žalobcu listinné dôkazy výpisu z knihy dopravných nehôd a relácie dopravnej polície obsahujúce výpočet predpisov cestnej premávky porušených žalovaným a výpoveď vodiča druhého vozidla zúčastneného na dopravnej nehode, ktorý na rozdiel od žalovaného počas vzniku dopravnej nehody nebol pod vplyvom návykových látok a ktorého výpoveď by bola nepochybne viac hodnoverná, ako úvahy žalovaného o tom, ako k dopravnej nehode mohlo dôjsť. Na druhej strane by bola výpoveď žalovaného, ktorý bol účastný na dopravnej nehode ako osoba pod vplyvom návykovej látky so zníženou vôľovou a reakčnou schopnosťou. Verziu žalovaného o tom, že nezavinil vznik dopravnej nehody, by nepodporil ani znalecký posudok z trestného konania vedeného voči žalovanému, pretože ten neobsahuje žiadny záver o tom, že by žalovaný nemohol zaviniť vznik škody.

31. Ak žalovaný v spore namietal výšku náhrady poistného plnenia ako likvidačnú, mohol predložiť dôkazy na podporu svojho tvrdenia. Žiadne dôkazy nepredložil a ani nenavrhol vykonať. Súd prvej inštancie preto nemal dôvod, ale ani možnosť skúmať, či a aký vplyv na žalovaného bude mať povinnosť nahradiť poistné plnenie. Námiетка žalovaného o likvidačnej výške povinnosti náhrady poistného plnenia je tvrdením žalovaného, ktoré nebolo preukázané z dôvodu neunesenia dôkazného bremena žalovaným.

32. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.), preskúmal napadnutý rozsudok, prejednal odvolanie žalovaného bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a contrario, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie odvolací súd zmenil, nakoľko neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie (§ 388 C. s. p.). Rozsudok verejne vyhlásil dňa 26.4.2022 (§ 219 ods. 3 C. s. p.).

33. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“) tento zákon upravuje povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len "poistenie zodpovednosti") a zriadenie Slovenskej kancelárie poisťovateľov (ďalej len "kancelária").

34. Podľa § 2 písm. g) zákona č. 381/2001 Z. z. na účely tohto zákona sa rozumie poškodeným ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona.

35. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

36. Podľa § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu

a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,

b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou vecí,

c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,

d) ušlého zisku.

37. Podľa § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z. poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

38. Podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. poisťovateľ má proti poistenému, ktorý nie je poistníkom, nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky.

39. Podstatným pre vyriešenie sporu v prejednávanej veci bola otázka, či žalobcovi vznikol proti žalovanému, ako vodičovi motorového vozidla (osobe odlišnej od prevádzateľa), ktorý bol účastníkom dopravnej nehody nárok na náhradu poistného plnenia podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykových látok avšak nebola preukázaná jeho zodpovednosť za vznik dopravnej nehody.

40. Ustanovenie zákona v § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. priznáva poisťovateľovi proti poistenému, ktorý nie je poistníkom špecifický nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, ak spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky. V zmysle súdnej praxe nárok upravený v tomto ustanovení nie je nárokom na náhradu škody vzniknutej poškodenému (nie je odvodeným nárokom od práva poškodeného) proti tomu, kto škodu spôsobil; ide o osobitný (originálny) nárok poisťovateľa vyplývajúci z poistného vzťahu založeného poistnou zmluvou. Súd rozhodujúci o nároku poisťovateľa v zmysle ustanovenia § 12 zákona č. 381/2001 Z. z. nemôže skúmať a pri rozhodovaní o nároku prihliadať na to, či výška sumy nároku uplatneného poisťovateľom voči poistníkovi resp. poistenému v zmysle uvedeného ustanovenia je v súlade so všeobecnou právnou zásadou proporcionality a neprieči sa zmyslu a účelu uvedeného zákona. Jediným oprávneným subjektom, ktorý môže určiť a prípadne znížiť výšku uplatňovaného nároku v zmysle ustanovenia § 12 citovaného zákona aj pod hornú hranicu takto uplatňovaného nároku, ktorou je úhrn poistných plnení, je v zmysle uvedeného ustanovenia poisťovateľ (R 64/2020). To však neznamená, že poisťovateľ nie je povinný preukázať, že mu vznikla povinnosť poskytnúť poistné plnenie za poisteného, že toto poistné plnenie poskytol v rozsahu podľa zákona č. 381/2001 Z. z. a že poistený za škodu zodpovedá (§ 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z.).

41. Z logiky veci totižto vyplýva, že ak má žalobcovi vzniknúť nárok na náhradu poistného plnenia vyplývajúci z poistného vzťahu založeného poistnou zmluvou, musia byť splnené zákonné predpoklady, pre vznik povinnosti poisťovateľa plniť podľa poistnej zmluvy za poisteného. Aj zákon rozlišuje medzi škodovou udalosťou, ktorou sa rozumie skutočnosť, ktorá môže byť dôvodom vzniku práv poškodeného na plnenie poisťovateľa alebo kancelárie a poisťovateľskou udalosťou, ktorou je vznik povinnosti poisťovateľa alebo kancelárie nahradiť vzniknutú škodu (§ 2 písm. h/, písm. i/ zákona č. 381/2001 Z. z.). Pojem škodová udalosť je preto širší pojem ako pojem poisťovateľská udalosť. V nadväznosti na uvedené potom poisťovateľovi vzniká povinnosť poskytnúť poistné plnenie vzniká do 15 dní po skončení prešetrovania potrebného na zistenie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie alebo po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody poisťovateľovi, ak z tohto rozhodnutia nevyplýva iná lehota na poskytnutie poistného plnenia (§ 11 ods. 7 zákona č. 381/2001 Z. z.). Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu ustanovenom zákonom, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak zákon neustanovuje inak.

42. Niet pochybnosti o tom, že poistenie zodpovednosti podľa zákona č. 381/2001 Z. z. sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Poistenie v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. sa tak vzťahuje na všetky prípady zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, teda nielen na zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka, t. j. na objektívnu zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla, ale aj na všeobecnú zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorej nositeľom môže byť napr. aj vodič motorového vozidla. V spore o náhradu škody podľa zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení sú pasívne

legitimovaní poistený škodca aj poisťiteľ. Poškodený má možnosť voľby, či bude žalovať poisteného škodcu, alebo iba poisťiteľa, či poisteného škodcu a poisťiteľa súčasne (R 85/2021). Ustanovenie § 427 Občianskeho zákonníka upravujúce zodpovednosť prevádzateľa za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nie je vo vzťahu k všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka ustanovením špeciálnym, ale obe skutkové podstaty stoja vedľa seba. Zodpovednosť prevádzateľa motorového vozidla za škodu spôsobenú jeho prevádzkou podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka preto nevylučuje zodpovednosť vodiča tohto vozidla, ktorý spôsobil škodu pri tej istej škodovej udalosti porušením právnej povinnosti podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zodpovednosť vodiča podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprichádza do úvahy len v prípade uvedenom v § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vzťah zodpovednosti prevádzateľa a zodpovednosti vodiča za jednu a tú istú škodu je taký, že jedna zodpovednosť nevylučuje druhú. Je potrebné tiež zdôrazniť, že uvedené platí za predpokladu, že vodič motorového vozidla, ktorý zodpovedá na základe zavinenia nie je osobou totožnou s prevádzateľom, ktorý za škodu zodpovedá na základe objektívnej zodpovednosti, pretože v takomto prípade objektívna zodpovednosť konzumuje zodpovednosť vodiča založenú na subjektívnom princípe. Je preto nevyhnutné dôsledne rozlišovať medzi tým, kto je poisteným a kto za škodu zodpovedá, nakoľko predpoklady vedúce ku vzniku zodpovednosti prevádzateľa a vodiča motorového vozidla za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sú rozdielne.

43. Rovnako je preto potrebné tiež rozlišovať, či si poisťovateľ uplatňuje svoj nárok na vyplatené poistné plnenie podľa § 12 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. voči poisťníkovi, ktorým je (zvyčajne) prevádzateľ motorového vozidla, ktorý za vzniknutú škodu zodpovedá na základe objektívnej zodpovednosti alebo voči poistenému podľa § 12 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z. ktorým je vodič motorového vozidla, ktorý za vzniknutú škodu zodpovedá na základe zavinenia. Pokiaľ ide o hypotéza právnej normy vymedzenú ustanovením § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., od ktorej žalobca odvodzuje svoj nárok na náhradu poistného plnenia, odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade nie je rozhodujúce, kto svojim zavinením spôsobil škodu. Hypotéza tejto právnej totižto obsahuje dve časti: 1/ všeobecné pravidlo obsiahnuté v predvetí - „poisťovateľ má proti poistenému, ktorý nie je poisťníkom, nárok na náhradu poistného plnenia alebo jeho časti, ktoré za neho vyplatil z dôvodu škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla“, 2/ osobitné podmienky uvedené v konkrétnom písmene, tu v písmene a) „spôsobil škodu úmyselne alebo ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky“.

44. V nadväznosti na vyššie uvedené právne východiská je potrebné interpretovať § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. tak, že poisťovňa má nárok na náhradu poistného plnenia, proti každému, kto za škodu zodpovedá a za koho plnila. Poisťovňa má teda právo postihu proti vodičovi motorového vozidla, ak zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla na základe zavinenia. Aj zo znenia § 4 ods. 4 zákona č. 381/2001 Z. z. vyplýva, že poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu ustanovenom zákonom, ak došlo ku škodovej udalosti, pri ktorej vznikla škoda, za ktorú zodpovedá. Tomuto právu poisteného zodpovedá povinnosť poisťovne plniť za poisteného. Inak povedané, ak bola spôsobená škoda, za ktorú poistený nezodpovedá, t. j. poistený nie je škodcom (v prípade vodiča iba výlučne o zodpovednosť za zavinenie), nevzniká ani povinnosť poisťovne plniť za poisteného; neexistencia právnej povinnosti poisťovateľa plniť za poisteného, nemôže založiť vznik nároku poisťovateľa na náhradu poistného plnenia podľa 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. Ak vodič motorového vozidla nemá postavenie škodcu, t. j. škodu nespôsobil, pričom musia byť kumulatívne splnené všetky predpoklady jeho zodpovednosti za vzniknutú škodu (porušenie právnej povinnosti, vznik škody, príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a vznikom škody, zavinenie), nevzniká ani poistný vzťah medzi vodičom a poisťovňou, na základe ktorého je poisťovňa povinná poskytnúť plnenie za poisteného a poistenému nevzniká právo, aby poisťovňa za neho plnila.

45. V posudzovanej veci žalobca založil žalobu na tom skutkovom tvrdení, že žalovaný dňa 17.2.2013 v čase okolo 1:50 hod. viedol na diaľnici D1 v smere do Bratislavy 381/2001 Z. z. motorové vozidlo E.: D., zn. O. O., pričom bol účastníkom dopravnej nehody, po ktorej bol príslušníkmi PZ podrobený dychovej skúške, ktorým mu bola nameraná hodnota 0,69 mg/l alkoholu v dychu. Žalovaný bol za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky odsúdený podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona rozsudkom Okresného súdu Bratislava III č. k. 1T/137/2013.

46. Je zrejmé, že žalovaný bol právoplatne odsúdený za prečin ohrozenia pod vplyvom návykovej látky podľa § 289 ods. 1 Trestného zákona, teda za to, že v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil

vplyvom návykovej látky, vykonával zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku.

47. Žalovaný nebol uznaný vinným za to, že v stave vylučujúcom spôsobilosť, ktorý si privodil vplyvom návykovej látky vykonával zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku, spôsobil čo aj z nebanlivosti inému ublíženie na zdraví alebo väčšiu škodu na cudzom majetku (§ 289 ods. 3 písm. c/ Trestného poriadku). Z výsledkov trestného konania teda nevyplývalo, že žalovaný je zodpovedný za vznik dopravnej nehody. Preto ani listinné dôkazy - výpis z knihy dopravných nehôd a relácie dopravnej polície obsahujúce výpočet predpisov cestnej premávky porušených žalovaným nemôže preukazovať zavinenie žalovaného, keď podľa výsledkov trestného konania sa z tohto výpočtu porušenia predpisov cestnej premávky nepotvrdilo také, ktoré viedlo ku vzniku dopravnej nehody.

48. Neobstoja tiež dohady žalobcu uvádzané v priebehu odvolacieho konania, že výpoveď druhého účastníka nehody, ktorý na rozdiel od žalovaného počas vzniku dopravnej nehody nebol pod vplyvom návykových látok, by bola nepochybne viac hodnoverná, ako úvahy žalovaného o tom, ako k dopravnej nehode mohlo dôjsť, nakoľko dôkaz výpoveďou druhého účastníka dopravnej nehody, ktorej hodnovernosť by súd prvej inštancie mohol hodnotiť, žalobca nenavrhol a pokiaľ ide o priebeh dopravnej nehody, je zrejmé, že sa nejedná iba o úvahy žalovaného o tom, ako k dopravnej nehode mohlo dôjsť, ale ide o závery, ktoré vyplývajú z výsledkov trestného konania, a podľa ktorých v trestnom konaní nebolo preukázané, že žalovaný spôsobil čo aj z nebanlivosti inému ublíženie na zdraví alebo väčšiu škodu na cudzom majetku.

49. Odvolací súd napokon poukazuje aj na to, že žalobca na jednej strane uvádza, že ustanovenie § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. nepredpokladá spôsobenie škody poisteným, v prípade ak viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky, na strane druhej však poukazuje na to, že cieľom zákonodarcu pri zakotvení nároku nahradiť poisťiteľovi poistné plnenie z dôvodu vedenia vozidla pod vplyvom návykovej látky je viesť vodičov k disciplíne pod hrozbou finančných následkov škôd, ktoré vzniknú pri jazde pod vplyvom návykových látok. Je zrejmé, že ani cieľom zákonodarcu nebolo postihovať samotné vedenie motorového vozidla pod vplyvom návykových látok (to napokon ani nezodpovedá zmyslu a účelu zákona č. 381/2001 Z. z.) ale postihovať vodičov, ktorí spôsobili dopravnú nehodu a súčasne boli pod vplyvom návykovej látky.

50. Na uvedenom základe odvolací súd uzatvára, že iba preukázanie skutočnosti, že žalovaný viedol motorové vozidlo pod vplyvom návykovej látky nepostačuje k tomu, aby žalobcovi vznikol nárok na náhradu poistného plnenia podľa § 12 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z. ak súčasne nepreukázal, že plnil za žalovaného ako poisteného, t. j. vznikla mu povinnosť poskytnúť plnenie za žalovaného, ktorý za vzniknutú škodu zodpovedá na základe zavinenia.

51. Po vecnom a právnom zhodnotení veci, odvolací súd v súlade s odvolacou argumentáciou žalovaného preto dospel k záveru, že neboli naplnené predpoklady pre vyhovieť žalobe a rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu zamietol, vychádzajúc pritom v celom rozsahu zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, ktorým je viazaný (383 C. s. p.) a ktorý po právnej stránke posúdil inak a preto nemusel opakovať, príp. dopĺňať dokazovanie.

52. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1. ods. 2 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanému priznal proti žalobkyni plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mal vo veci plný úspech.

53. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).